

РЕШЕНИЕ

№ 21

гр. Кюстендил, 16.01.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – КЮСТЕНДИЛ в публично заседание на шестнадесети декември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Веселина Д. Джонева

при участието на секретаря Теодора С. Димитрова
като разгледа докладваното от Веселина Д. Джонева Гражданско дело № 20221500100015 по описа за 2022 година

Делото е образувано по исковата молба на ***, с ЕИК **, със седалище и адрес на управление в *****, представлявано от изпълнителните директори Н.Б. и С.П., подадена чрез пълномощника ю.к.Д.Г., срещу М. К. К. ЕГН *****, с адрес: *****

Предявени са обективно кумулативно съединени искове по реда на чл.422 ал.1 от ГПК, с правно основание чл.430 от Търговския закон (ТЗ) във вр. с чл.79 ал.1 от Закона за задълженията и договорите (ЗЗД) и чл.86 ал.1 от ЗЗД за признаване за установено по отношение на ответника К. съществуването на вземания на ищеца *** спрямо него, за които е била издадена заповед за изпълнение на парично задължение по чл.417 от ГПК по ч.гр.д. №729/2021г. по описа на РС-Дупница, произтичащи от договор №211 LD-R-001909/12.12.2017г. за банков кредит, сключен между страните, както следва: **40 405.23 лева** – непогасена главница, **3 891.05 лева** – непогасена възнаградителна лихва (лихва по редовен дълг), начислена съгласно раздел II, т.41-4.2 от договора, за периода от 10.08.2018г. до 05.02.2020г., **630.30 лева** – непогасено обезщетение за забава за просрочени плащания (наказателна лихва), начислено съгласно раздел II, т.10 от договора за периода от 10.08.2018г. до 05.02.2020г., включително, **404.05 лева** – законна лихва, начислена за периода от предсрочната изискуемост 06.02.2020г. до 12.03.2020г., включително, дължима на основание чл.86 ал.1 от ЗЗД, **695.87 лева** – законна лихва, начислена на основание чл.85 от ЗЗД, за периода от 13.03.2020г. до 13.05.2020г., включително, **3 748.71 лева** – законна лихва, начислена за периода от 14.05.2020г. до 12.04.2021г., включително, дължима на основание чл.86 ал.1 от ЗЗД, **212.16 лева** – дължима премия по застраховка „Спокойствие с Fihealt“ за месеците, септември, октомври, ноември, декември 2018г. и и януари и февруари 2019г., дължима на основание т.14, раздел IV от договора за кредит и **48.00 лева** – разноски за връчване на покани.

Дружеството – ищец основава претенциите си на следните твърдения:

1/ На ** между ***, от една страна като кредитодател, и М. К. К., от друга като кредитополучател, е бил сключен договор за банков кредит с №211 LD-R-001909/12.12.2017г., по силата на който Банката е предоставила на кредитополучателя

кредит в размер на 42 200 лева за погасяване на съществуващи задължения, а кредитополучателят се е задължил да върне ползвания кредит, заедно с уговорените лихви, в сроковете и според условията на договора по погасителен план. Разрешеният кредит бил усвоен изцяло еднократно на 13.12.2017г. по банкова сметка, открита на името на К. в Банката. Предвидено било в договора – т.4.1, че за периода от отпускането на кредита до 10.12.2018г. кредитополучателят дължи на банката годишна лихва в размер на 6.6 процента, а след изтичане на този срок за остатъчния срок от договора, банката прилага годишна лихва в размер на действащия към датата на начисляване лихвен процент, базиран на спестяванията (СЛП) на банката за лева, увеличен с надбавка от 6.0758 пункта, а в случай, че кредитополучателят не получава работната си заплата по разплащателна сметка в банката, същият заплаща на банката годишна лихва, както следва: за периода от отпускането на кредита до 10.12.2018г. кредитополучателят дължи на банката годишна лихва в размер на 7.6 процента, а след изтичане на този срок за остатъчния срок от договора, банката прилага годишна лихва в размер на действащия към датата на начисляване лихвен процент, базиран на спестяванията (СЛП) на банката за лева, увеличен с надбавка от 7.0758 пункта. Към датата на сключване на договора за кредит СЛП на банката е бил в размер на 0.5242 % годишно. Методиката за определяне на референтен лихвен процент по смисъла на ЗПК – лихвен процент, базиран на СЛП, бил неразделна част, приложение към договора за кредит. Размерът на вноските и лихвените плащания, посочени в погасителния план към договора били изчислени на база действащия към датата на сключване на договора размер на СЛП, увеличен с надбавката, посочена в т.4.1 от договора. Към датата на сключване на договора за кредит, годишният процент на разходите възлизал на 6.91 %, а общата сума, дължима от кредитополучателя била 57 997.71 лева. В договора – в т.10, било предвидено, че плащания, дължими, но неизвършени в срок, поради недостиг на авоар по разплащателната сметка на кредитополучателя се отнасят в просрочие и олихвяват с договорения в т.4.1-4.2 от договора за кредит лихвен процент, плюс наказателна надбавка в размер на законната лихва, считано от деня, следващ деня на падежа на съответната вноска, независимо дали падежът е в неработен ден.

2/ Кредитополучателят погасявал частично задължението си за главница и това за лихви, като главницата е погасявана до и включително на 03.08.2018г., а лихвите – до и включително 10.08.2018г. Считано от посочените дати кредитополучателят изпаднал в просрочие погасяването на главницата, от която дата насетне не е погасил 18 месечни вноски по погасителния план, чиито общ размер до и включително 10.01.2020г. възлизал на 4 967.28 лева, а относно лихвите непогасените вноски били общо 18 на брой, на обща стойност до и включително 10.01.20120г. - 3 723.75 лева.

3/ Крайният срок за изпълнение на задълженията на кредитополучателя бил 10.12.2027г., но поради допуснатите просрочия, на основание т.10.1.2 б.,,а“ от Общите условия на банката за кредити на физически лица, банката обявила цялото задължение по договора за предсрочно изискуемо, считано от 06.02.2020г., като, с оглед забавата, начислила и наказателни лихви на основание раздел II, т.10 от договора в размер на 630.30 лева. Уведомлението за предсрочната изискуемост, обективизирано в покана от ЧСИ от 18.01.2021г., е било връчено при условията на чл.47 от ГПК – чрез залепване на уведомление на 26.02.2021г.

4/ Дружеството – кредитор сочи, че към 12.04.2021г. включително, дължими по договора са били исковите суми (посочени по-горе) в общ размер на 50 035.37 лева, както и, че на 13.04.2021г. е иницирирало производство по чл.417 от ГПК срещу М. К. за издаване на заповед за изпълнение на парично задължение за всички дължими суми по договора, а именно - процесните. По образуваното пред Районен съд-Дупница ч.гр.д.№729/2021г. е била издадена заповед за изпълнение и изпълнителен лист в полза на банката за посочените суми, както и за направените в производството по делото разноси за държавна такса и за адвокатско възнаграждение. Заповедта за изпълнение била връчена на длъжника К. чрез

залепване на уведомление и на заявителя била указана възможността да предяви иск за установяване на вземенията си, с което се обосновава правния интерес от предявяване на настоящите искове.

Моли се присъждане на разноските за исковото и за заповедното производство.

В срока по чл.131 ал.1 от ГПК ответникът е депозирал писмен отговор на исковата молба. В отговора се заявява, че не се оспорва съществуването на задължение за просрочена главница в размер на 40 405.23 лева. Ответникът оспорва да е бил уведомен надлежно за предсрочната изискуемост на вземането по договора, тъй като се твърди обявяването да е било извършено чрез залепване на уведомление, при положение, че в самия договор страните са се съгласили всяка да осигури получаването на съобщения на конкретен адрес. Твърди се, че в посочения от ищеца период К. се е намирал в чужбина, където е работил, но винаги е могъл да отговаря на телефона, а банката не е правила опит да се свърже с него, което е довело до начисляване на прекомерно високи суми допълнително, извън главницата и лихвата, която дължи. Ответникът счита, че не дължи различните лихви, предмет на исковата претенция, тъй като банката не му е предоставила възможност да узнае, че кредитът е бил обявен за предсрочно изискуем, поради незаконосъобразно проведената процедура по уведомяване чрез залепване на уведомление.

Ответникът сочи, че в договора за потребителски кредит размерът на определения от банката-кредитодател лихвен процент е бил зависим от това потребителят да сключи договор за свързани платежни услуги със същата банка, предвид разграничението в размера на лихвата, съобразно наличието или липсата на разплащателна сметка, по която кредитополучателя да получава работната си заплата, което се счита, че повдига въпроса за нелоялни търговски практики от страна на търговци към потребители на вътрешния пазар, които от своя страна очертават клаузите в договора като неравноправни. Ответникът счита, че независимо, че се е съгласил с предоставянето на свързани услуги – работната му заплата да се получава по сметка, открита в банката, начинът на формулиране на клаузите за лихвена отстъпка при тях изисквала запознаване с множество различни клаузи от приложението към договора, който би могъл да се сключи и без допълнителните услуги, но при съществено различни лихвени условия.

Твърди се, че при действието на договора банката е променила самия погасителен план на база на променения размер на месечната погасителна вноска, съобразно приложимата лихва, но не е изпълнила задълженията си по чл.4.3 от договора за кредит да уведоми кредитополучателя по предвидения в закона ред за променения лихвен процент и да изпрати на същия приложимия нов погасителен план.

Ответникът се позовава на някои от примерно изброените в чл.143 от ЗЗП хипотези на неравноправни клаузи, в частност на тези на т.10 и т.12 от нормата. Твърди се, че клаузите от ОУ към договора, въз основа на които банката едностранно е променила размера на лихвата по кредита, са неравноправни и в този смисъл – нищожни.

Твърди се липса на всякаква яснота в кой момент е настъпила предсрочната изискуемост, същата е основана на нищожни клаузи от договора и общите условия. Поради липсата на уведомяване за настъпила предсрочна изискуемост се оспорва дължимостта на лихви и разноски. Моли се отхвърляне на иска за всички суми, с изключение на търсената главница, за която ответникът изрично заявява, че признава задължението си.

Съдът, след като се запозна със събраните по делото доказателства и след като прецени същите поотделно и в съвкупността им, при условията на чл.235 ал.2 от ГПК, намери за установено следното:

Не е спорно по делото, установява се и от приложения към исковата молба договор за банков кредит с №211LD-R-001909, сключен на 12.12.2017г., че между ***, от една

страна, като кредитор, и М. К. К. с ЕГН *****, от друга като кредитополучател, е възникнало договорно правоотношение, по силата на което кредиторът се е задължил да предостави на кредитополучателя потребителски кредит в размер на 42 200 лева за погасяване на съществуващи задължения (описани), а кредитополучателят се е задължил да върне получената сума разсрочено, ведно с договорна лихва и други разходи, в това число застрахователна премия, в уговорени срокове, с краен срок на погасяване – 10.12.2027г., съгласно двустранно подписан погасителен план. Предвидено е било погасяването на вземането да бъде извършвано чрез заплащане на месечна анюитетна вноска, дължима на 10-то число на съответния месец.

Страните са се съгласили, че за периода от отпускането на кредита до 10.12.2018г. кредитополучателят дължи на банката годишна лихва в размер на 6.6 процента, а след изтичане на този срок за остатъчния срок от договора, банката ще прилага годишна лихва в размер на действащия към датата на начисляване лихвен процент, базиран на спестяванията (СЛП) на банката за лева, увеличен с надбавка от 6.0758 пункта (т.4.1), а в случай, че кредитополучателят не получава работната си заплата по разплащателна сметка в банката, същият ще заплаща на банката годишна лихва, както следва: за периода от отпускането на кредита до 10.12.2018г. кредитополучателят дължи на банката годишна лихва в размер на 7.6 процента, а след изтичане на този срок за остатъчния срок от договора, банката ще прилага годишна лихва в размер на действащия към датата на начисляване лихвен процент, базиран на спестяванията (СЛП) на банката за лева, увеличен с надбавка от 7.0758 пункта (т.4.2). Към датата на сключване на договора за кредит СЛП на банката е бил в размер на 0.5242 % годишно. Към договора е била приложена Методиката за определяне на референтен лихвен процент по смисъла на ЗПК – лихвен процент, базиран на СЛП.

В т.5 от договора за банков кредит е посочено, че към датата на сключване на договора, годишният процент на разходите възлизал на 6.91 %, а общата сума, дължима от кредитополучателя била 57 997.71 лева, както и, че кредитополучателят дължи такси и комисионни за откриване и обслужване на банковата сметка, по която се обслужва кредита, съгласно Тарифата на банката.

В договора е уредено правото на кредитополучателя за предсрочно погасяване на задължението му, както и правото му на отказ от договора и произтичащите от това последици,

В т.10 от договора е предвидено, че плащания, дължими, но неизвършени в срок, поради недостиг на авоар по разплащателната сметка на кредитополучателя се отнасят в просрочие и олихвяват с договорения в т.4.1-4.2 от договора за кредит лихвен процент, плюс наказателна надбавка в размер на законната лихва, считано от деня, следващ деня на падежа на съответната вноска, независимо дали падежът е в неработен ден. Уговорено е, че при наличие на просрочени плащания банката има право да обяви кредита за предсрочно изискуем. В т.10.1.2 б., а“ от Общите условия, съставляващи неразделна част от договора, е посочено, че банката има право да обяви кредита за изцяло предсрочно изискуем с писмено предизвестие за определен от банката срок в случай, че кредитополучателят не извърши

което и да е плащане по договора повече от 5 работни дни след датата, на която плащането е станало изискуемо.

В т.16 от договора страните са предвидили, че кореспонденцията помежду им ще се води в писмена форма на конкретно посочени адреси, като за К. това е адресът в ****, както и, че при промяна на този адрес кредитополучателят е длъжен да уведоми банката незабавно, като в противен случай всички уведомления, покани и съобщения, изпратени на този адрес, ще се считат връчени. В т.16.2 е уговорено, че всяка страна е длъжна да осигури получаването на съобщения, изпратени до нея от другата страна по договора на посочения в т.16 адрес, както и, че всяко изпратено на посочения адрес на съответната страна съобщение, известие, уведомление, покана и други ще се счита за получено на датата, отбелязана от пощенската служба или доставчика, че писмото, телеграмата или известието е било доставено на адреса, независимо дали е било фактически получено или не и ще поражда правните последици, свързани с получаването му.

Не е спорно по делото, установимо е и от заключение с вх.№4083/04.11.2022г. на в.л.Ив.Д. по назначената съдебно-счетоводна експертиза, че сумата по кредита в размер на 42 200 лева е била усвоена на 13.12.2017г., като средствата са били предоставени за усвояване по разплащателната сметка на кредитополучателя в ***.

От посоченото заключение е видно още и, че последната заплата от К. вноска по погасителния план към договора е от датата 10.07.2018г. Считано от следващата падежна дата – 10.08.2018г., ответникът е преустановил плащанията на анюитетните вноски. На 10.08.2018г. е извършено последно плащане на застрахователната премия по договора, след което и тези плащания са преустановени.

С покана изх.№257-304/04.11.2019г., изпратена от банката до М. К., чрез ЧСИ В.А., с рег.** и район на действие ОС-Кюстендил, *** уведомява К., че към 04.11.2019г. същият има просрочени задължения в размер на 7 887.10 лева, от които: 4 097.96 лева – просрочени главници; 3 576.98 лева – просрочени лихви и 212.16 лева – просрочени такси. Предоставен е 7-мо дневен срок за доброволно плащане с предупреждение, че в противен случай цялото вземане, възлизащо на 44 353.35 лева, ще стане предсрочно изискуемо. Поканата е изпратена на адреса, посочен от кредитополучателя в договора за банков кредит като адрес за кореспонденция, но адресатът не е бил открит и връчването е било извършено чрез залепване на уведомление по чл.47 ал.6 от ГПК на датата 11.12.2019г. В двуседмичния срок адресатът не се е явил е кантората на ЧСИ за получаване на книжата, като този срок е изтекъл на 27.12.2019г. Не е спорно, че в рамките на предоставения срок К. не е погасил просрочените задължения.

Последвало е изпращане на ново уведомление с изх.№200-81/18.01.2021г., в което е посочено, че по силата на предходното и считано от 06.02.2020г. цялото вземане по договора е станало предсрочно изискуемо, посочен е общият размер на вземането към 18.01.2021г. - 49 057.36 лева, и К. отново е бил приканен да плати. Уведомлението отново е било връчено от ЧСИ по реда на чл.47 ал.6 от ГПК.

За всяко от двете връчени чрез ЧСИ уведомления ищецът е заплатил такса в размер на 24.00 лева или общо 48 лева.

Към посочената от кредитора дата на настъпване на предсрочната изискуемост на цялото вземане – 06.02.2020г., видно от заключението на вещото лице просрочената главница по неплатени в срок 18 месечни вноски е възлизала на 4 967.28 лева, а просрочената договорна лихва по неплатени 18 месечни вноски – на 3 891.05 лева. Според вещото лице към 06.02.2020г. целият размер на дължимата главница възлиза на 40 405.23 лева. До датата на настъпване на предсрочната изискуемост е била начислявана и наказателна лихва, считано от деня на забавата – 10.08.2018г., възлизаща на 630.30 лева. Вещото лице е изчислило, че размерът на законната лихва, начислена за периода от предсрочната изискуемост 06.02.2020г. до 12.03.2020г., включително е 404.05 лева; законната лихва, начислена за периода от 13.03.2020г. до 13.05.2020г., включително е в размер на 695.87 лева; законната лихва, начислена за периода от 14.05.2020г. до 12.04.2021г., включително възлиза на 3 748.71 лева, а дължимата премия по застраховка „Спокойствие с Fihealt“ за месеците, септември, октомври, ноември, декември 2018г. и януари и февруари 2019г., дължима на основание т.14, раздел IV от договора за кредит е в общ размер на 212.16 лева.

На 13.04.2021г. *** е депозирало пред РС-Дупница заявление за издаване на заповед за изпълнение по чл.417 ГПК срещу М. К. за заплащане на дължимите по сключения на 12.12.2017г. договор за банков кредит суми, а именно: 40 405.23 лева – непогасена главница, 3 891.05 лева – непогасена възнаградителна лихва (лихва по редовен дълг), начислена съгласно раздел II, т.41-4.2 от договора, за периода от 10.08.2018г. до 05.02.2020г., 630.30 лева – непогасено обезщетение за забава за просрочени плащания (наказателна лихва), начислено съгласно раздел II, т.10 от договора за периода от 10.08.2018г. до 05.02.2020г., включително, 404.05 лева – законна лихва, начислена за периода от предсрочната изискуемост 06.02.2020г. до 12.03.2020г., включително, дължима на основание чл.86 ал.1 от ЗЗД, 695.87 лева – законна лихва, начислена на основание чл.85 от ЗЗД, за периода от 13.03.2020г. до 13.05.2020г., включително, 3 748.71 лева – законна лихва, начислена за периода от 14.05.2020г. до 12.04.2021г., включително, дължима на основание чл.86 ал.1 от ЗЗД, 212.16 лева – дължима премия по застраховка „Спокойствие с Fihealt“ за месеците, септември, октомври, ноември, декември 2018г. и януари и февруари 2019г., дължима на основание т.14, раздел IV от договора за кредит и 48.00 лева – разноси за връчване на покани, ведно със законната лихва върху главницата, считано от 13.04.2021г. до изплащане на вземането. Заявлението е било уважено, като наред с претендираните суми в издадената заповед за изпълнение по образуваното ч.гр.д.№729/2021г. по описа на ДнРС са включени и разноси – 1 000.71 лева – за заплатена държавна такса и 50.00 лева – възнаграждение за юрисконсулт. В рамките на образуваното въз основа на издадения изпълнителен лист по допуснатото незабавно изпълнение на заповедта изпълнително производство длъжникът е бил уведомен за заповедта за изпълнение по реда на чл.47 ал.6 от ГПК, поради което на заявителя е била указана възможността да предяви иск за

установяване на вземането си, за което му е било връчено съобщение на 23.12.2021г. На 14.01.2022г. исковата молба, предмет на настоящото разглеждане, е постъпила в ОС-Кюстендил.

При така установената фактическа обстановка се налагат следните правни изводи:

1. По допустимостта на иска:

Искът е допустим, доколкото е предявен в хипотезата на чл.422 ал.1 във вр. с чл.415 ал.1 от ГПК и предполага установяване съществуването на вземане, което е било предмет на заповед за изпълнение. Исковата претенция е заявена в срока по чл.415 от ГПК.

2. По основателността на иска:

Искът за установяване съществуването на вземането, предмет на издадената заповед за изпълнение, е частично основателен, поради следното:

Ищецът цели да установи със сила на пресъдено нещо по отношение на ответника, че последния му дължи заплащане на суми по договор за банков кредит, вземането по който е било обявено за предсрочно изискуемо. Ищцовото дружество носи тежестта да докаже, че: между страните е бил сключен договор №*** за банков кредит, по силата на който банката е предоставила и кредитополучателят е усвоил по уговорения начин банков кредит в посочения в исковата молба размер; 2/ че е осъществена договорна хипотеза, при която за ищеца е възникнало правото да обяви цялото задължение по договора за кредит за предсрочно изискуемо; 3/ че кредиторът е упражнил правото си да направи кредита предсрочно изискуем и е обявил на длъжника предсрочната изискуемост и 4/ че размерът на дълга в претендираните негови компоненти съответства на исковите суми.

По делото не е спорен между страните факта на сключване на договора за кредит – договор за банков потребителски кредит на физическо лице с №***, с който между страните е възникнало договорно правоотношение, с регламентирани права и задължение на всяка от тях.

Установен от заключението на вещното лице е фактът, че банката-ищец е била изправна, предоставяйки на кредитополучателя договорения потребителски кредит в размер на 42 200 лева.

Наред с посоченото, установено е по делото, че ответникът – кредитополучател след като е заплатил няколко вноски на уговорените падежни дати, считано от 10.08.2018г. е преустановил погасяването на задълженията си.

Следва да се посочи, че процесното заемно правоотношение, с оглед качеството на кредитополучателя-физическо лице, по своята правна характеристика представлява договор за потребителски кредит, за който са приложими общите правила на Закона за задълженията и договорите, правилата на специалния Закон за потребителския кредит, както и - с оглед качеството на кредитополучателя на „потребител“ – нормите на Закона за защита на потребителите.

Договорът, на който ищецът е основал вземанията си, е бил сключен при

действието на Закона за потребителския кредит, поради което при преценката за основателността на исквете съдът следва да съобрази и съответствието на договора с императивните разпоредби на този закон.

Съгласно разпоредбата на чл.9 ал.1 от ЗПК, договорът за потребителски кредит е договор, въз основа на който кредиторът предоставя или се задължава да предостави на потребителя кредит под формата на заем, разсрочено плащане и всяка друга подобна форма на улеснение за плащане. Законът въвежда императивни изисквания относно формата и съдържанието на този вид договори, посочени в разпоредбите на чл.10 и чл.11 от ЗПК.

Съгласно чл.22 от ЗПК, когато не са спазени изискванията на чл.10 ал.1, чл.11 ал.1 т.7-12 и т.20 и ал.2 от ЗПК, договорът за потребителски кредит е недействителен.

С оглед императивния характер на посочените разпоредби, които са установени в обществен интерес за защита на икономически по-слаби участници в оборота, съдът е задължен да следи служебно за тяхното спазване и дължи произнасяне дори ако нарушението на тези норми не е въведено като възражение в процеса.

При извършената служебна проверка относно действителността на сключения между страните договор и като взе предвид наведените в тази насока правни доводи от процесуалния представител на ответника, настоящият съд констатира, че в случая не е спазено предписанието на чл.11 ал.1 т.10 от ЗПК.

От приложения към исквата молба договор за потребителски кредит се констатира, че същият е изготвен на разбираем език и съдържа посочване на датата и мястото на сключването му, вида на предоставения кредит, данни относно страните, данни относно срока на договора за кредит, посочване на общия размер на кредита и условията за усвояването му, условията за издължаване на кредита от потребителя, включително погасителен план, неразделна част от договора, съдържащ информация за размера, броя, периодичността и датите на плащане на погасителните вноски, информация за правото на кредитополучателя при погасяване на главницата по срочния договор за кредит да получи при поискване и безвъзмездно, във всеки един момент от изпълнението на договора, извлечение по сметка под формата на погасителен план за извършените и предстоящите плащания, както и информация относно наличието на право на отказ от договора и относно срока и условията за това.

От съдържанието на така представения договор, настоящият съд формира извод, че в договора ясно е посочен приложимия лихвен процент на годишна база, диференциран според наличието или липсата на разплащателна сметка на К. в банката, по която да получава трудовото си възнаграждение, което – противно на възражението на ответника – не го поставя в неравностойно положение, а му дава привилегия под формата на по-ниска лихва при наличие на определено обстоятелство. Ясно е разписан и механизмът, по който и предпоставките, при които приложимият лихвен процент може да бъде променян в срока на действие на договора, при което следва да се счете, че законовата разпоредба на чл.11 ал.1 т.9 от ЗПК е спазена. Същевременно няма данни в срока на действие на договора да е била

въвеждана едностранна промяна на договорения лихвен процент. Може да се заключи също така, че размерът на възнаградителната лихва не противоречи на закона или на добрите нрави.

Констатира се несъответствие на договора с императивното изискване на чл.11 ал.1 т.10 от ЗПК, съгласно което договорът за потребителски кредит трябва да съдържа данни относно годишния процент на разходите по кредита и общата сума, дължима от потребителя, изчислени към момента на сключване на договора за кредит, *като се посочат взетите предвид допускания, използвани при изчисляване на годишния процент на разходите* по определения в приложение №1 към ЗПК начин.

От представения с исковата молба договор за потребителски кредит е видно, че в същия е посочен годишен процент на разходите, равняващ се на 6.91 % и обща сума, дължима от кредитополучателя – 57 997.71 лева, както и, че кредитополучателят дължи такси и комисионни за открийе и обслужване на банковата сметка, по която се обслужва кредита – т.5 от договора. Никъде в същия, нито в ОУ, е посочено какви са взетите предвид допускания, използвани при изчисляване на годишния процент на разходите. Това следва да бъде сторено изрично, ясно и недвусмислено, в съответствие и по начина, определен в Приложение №1 към ЗПК. Освен брой и размер на погасителните вноски, в ГПР се включват и плащания на разходи по кредита, каквито представляват разходи за банкови преводи на месечните вноски, разходи за застрахователна премия, месечни такси и др. По отношение на тези разходи липсват данни да са включени като компоненти при изчисляване на ГПР, а в договора липсва яснота относно начина, по който е формиран ГПР визирания в клаузата на т.5 ГПР от 6.91 %. Съгласно чл.19 ал.1 от ЗПК, годишният процент на разходите по кредита изразява общите разходи по кредита за потребителя, настоящи или бъдещи (лихви, други преки или косвени разходи, комисиони, възнаграждения от всякакъв вид, в т.ч. тези, дължими на посредниците за сключване на договора), изразени като годишен процент от общия размер на предоставения кредит. Предвид това е необходимо в ГПР да бъдат описани всички разходи, които трябва да заплати длъжникът, а не същият да бъде поставен в положение да тълкува клаузите на договора и да преценява кои суми точно ще дължи. В конкретния случай е посочено, че ГПР е 6.91 %, като длъжникът дължи такси и комисионни за обслужване и открийе на банкова сметка, по която се обслужва кредита съобразно Тарифа на Банката, без обаче да се посочи какви точно по размер са разходите, комисионните, които се заплащат и по какъв начин е формиран ГПР. Това поставя потребителя в неравностойно положение спрямо кредитора и на практика няма информация от кои пера е осъщаването му по кредита. Бланкетното посочване единствено на крайния размер на ГПР, на практика обуславя невъзможност да се проверят индивидуалните компоненти, от които се формира и дали те са в съответствие с разпоредбата на чл.19 ал.1 от ЗПК. Целта на цитираната разпоредба е на потребителя да се предостави пълна, точна и максимално ясна информация за разходите, които следва да направи във връзка с кредита, за да може да направи информиран и икономически обоснован избор. От посоченото следва, че за да е спазена разпоредбата на чл.11 ал.1 т.10 от ЗПК, следва в договора да е посочено не само цифрово

какъв годишен процент от общия размер на предоставения кредит представлява ГПР, но и изрично, и изчерпателно да бъдат посочени всички разходи, които длъжникът ще направи и които са отчетени при формиране на ГПР, при конкретизиране на взетите предвид допускания.

Законовата норма на чл.11 ал.1 т.10 от ЗПК въвежда задължително изискване към съдържанието на договора за потребителски кредит, което законодателят е приел, че е до такава степен съществено, че неспазването му влече недействителност на целия договор. В този смисъл е разпоредбата на чл.22 от ЗПК, според която когато не са спазени изискванията на редица норми, в това число и на чл.11 ал.1 т.7-т.12 и т.20, договорът за потребителски кредит е недействителен.

В обобщение може да се посочи, че според настоящия съд, претендираните от ищеца вземания се основават на договор за потребителски кредит, който не отговаря на изискването на чл.11 ал.1 т.10 от ЗПК – несъответствие, очертаващо недействителността на договорното правоотношение, с оглед предписанието на чл.22 от ЗПК.

Според чл.23 от ЗПК, когато договорът за потребителски кредит е обявен за недействителен, потребителят връща само чистата стойност на кредита, но не дължи лихва или други разходи по кредита.

В своята практика настоящият съдебен състав се е водил от разбирането, че разпоредбата на чл.23 от ЗПК не може да бъде приложена в случаите, в които кредиторът основава вземането си на твърдение за изпълнен действителен договор, тъй като това би било в противоречие с принципа на диспозитивното начало в гражданския процес (чл.6 от ГПК), доколкото чл.23 от ЗПК е проявление на водещия в облигационното право принцип за недопустимост на неоснователното обогатяване и на практика урежда извъндоговорно основание за връщане на главницата, различно от това, на което същата е претендирана в заявлението по чл.417 от ГПК и в следствие с разглежданата искова молба - прилагането на последиците по чл.23 от ЗПК по почин на съда, без ищецът да е поискал връщане на чистата стойност, основано на недействителността на договора, би било недопустимо.

Настоящият случай, обаче е по-различен, с оглед заявеното от ответника признание на иска за дължимост на главницата – както в отговора на исковата молба, така и в хода на цялото производство М.К. поддържа, че исковата претенция е основателна и следва да бъде уважена за сумата от 40 405.23 лева. Съдът счита, че следва да зачете това признание, тъй като на практика по този въпрос между страните няма спор.

Ответникът възразява срещу надлежното обявяване на предсрочната изискуемост на цялото задължение по договора единствено в контекста на възражението си за недължимост на вземанията за лихви, такси и други. Съдът намира за потребно да отбележи, че с оглед констатацията за недължимост на всички останали плащания по договора за банков кредит, извън главницата, поради нищожността на договора по смисъла на чл.22 от ЗПК, обсъждането на този въпрос се явява безпредметно, но за пълнота на изложението, с оглед факта, че претенцията за главница – макар и призната - включва както сума на

просрочена такава, така и сума на предсрочно изискуема част, следва да посочи, че данните по делото обосновават извод за надлежно упражнено от страна на кредитора преобразуващо право да трансформира цялото задължение по договора в предсрочно изискуемо. Несъмнено, обективната предпоставка по действащия договор (чл.10) – наличие на просрочени плащания - е била факт. Другата предпоставка за законосъобразно упражняване на правото на банката е последната да е уведомила длъжника за преобразуването на вземането в предсрочно изискуемо. Така, според т.18 от Тълкувателно решение №4 от 18.06.2014г. на ВКС по тълк.д.№4/2013г., ОСГТК, в хипотезата на предявен иск по чл.422 ал.1 от ГПК за вземане, произтичащо от договор за банков кредит с уговорка, че целият кредит става предсрочно изискуем при неплащането на определен брой вноски или при други обстоятелства, и кредиторът може да събере вземането си без да уведоми длъжника, вземането става изискуемо с неплащането или настъпването на обстоятелствата, след като банката е упражнила правото си да направи кредита предсрочно изискуем и е обявила на длъжника предсрочната изискуемост. В хипотезата на предявен иск по чл.422 ал.1 от ГПК вземането, произтичащо от договор за банков кредит, става изискуемо, ако кредиторът е упражнил правото си да направи кредита предсрочно изискуем. От друга страна, законодателят не предписва конкретен способ за връчване на писмени съобщения между страните по договорните правоотношения, поради което кредиторът не е ограничен относно избора на способ за връчване на съобщения. Начинът на удостоверяване на връчването на документа зависи от избора на кредитора способ за уведомяване, какъвто би могъл да бъде уговорен и в сключения между страните договор. Видно от предоставения по делото договор за кредит, страните в разпоредбата на т.16 са уговорили, че кореспонденцията помежду им ще се води в писмена форма на конкретно посочени адреси, като за К. това е адресът в ****, както и, че при промяна на този адрес кредитополучателят е длъжен да уведоми банката незабавно, като в противен случай всички уведомления, покани и съобщения, *изпратени* на този адрес, ще се считат *връчени*. В т.16.2 е уговорено, че всяка страна е длъжна да осигури получаването на съобщения, изпратени до нея от другата страна по договора на посочения в т.16 адрес, както и, че всяко изпратено на посочения адрес на съответната страна съобщение, известие, уведомление, покана и други ще се счита за получено на датата, отбелязана от пощенската служба или доставчика, че писмото, телеграмата или известието е било доставено на адреса, независимо дали е било фактически получено или не и ще поражда правните последици, свързани с получаването му. Следователно банката е изпълнила условията на договора за уведомяване на ответника, като с писмо изх.№257-304/04.11.2019г. (л.23), изпратено на адреса за кореспонденция на ответника, посочен в договора, е направила изявление, че обявява задълженията по кредита за предсрочно изискуеми и това е станало преди подаване на заявлението по чл.417 от ГПК. Ответникът е бил надлежно уведомен в съответствие с уговореното, при уредената в чл.9 от ЗЗД свобода на договаряне, фингирано връчване, което е и в съответствие със законовата фикция регламентирана в чл.14 ал.2 от ЗПК, според която „потребителят се смята за уведомен, когато уведомлението е било изпратено на последния посочен от него адрес“. По изложените съображения, оплакванията в тази насока са неоснователни.

В контекста на изложеното и с оглед заключението на вещото лице, съдът счита, че исковата претенция е основателна и следва да бъде уважена само за сумата в размер на 40 405.23 лева – дължима главница. С исковата молба не е претендирано установяване на вземане за законна лихва върху нея, считано от датата на подаване в съда на заявлението за издаване на заповед за изпълнение по чл.417 от ГПК. Останалите претенции за установяване на вземания за лихви – договорна и за забава, за такси и застрахователна премия, са неоснователни по аргумент от чл.22 и чл.23 от ЗПК и като такива подлежат на отхвърляне.

3. По разноските:

Приетото разрешение по т.12 на ТР №4/2013г. на ОСГТК на ВКС, налага съдът да се произнесе и по разноските, включително присъдените със заповедта за изпълнение, като законна последица от уважаването на установителния иск. Съответно на частичното установяване на заявеното от кредитора вземане, съдът следва да замести произнасянето по определяне на разноски в заповедта с определяне на разходи за заповедното и исковото производство.

Възражението на ответника, че не е дал повод за завеждане на делото, поради което не следва да дължи разноски не може да се приеме за основателно, тъй като в основата на частичното уважаване на иска стои неговото извънсъдебно поведение, изразяващо се в неизпълнение на договорно задължение.

Дружеството е сторило разноски в заповедното производство за държавна такса, която е в размер на 1 000.71 лева и за юрисконсултско възнаграждение, което е в размер на 50.00 лева. На основание чл.78 ал.1 от ГПК ответникът следва да заплати на ищеца разноските за заповедното производство, а именно – 50.00 лева за възнаграждение на юрисконсулт и 808.10 лева за държавна такса.

Ищецът е сторил разноски по настоящото дело, както следва: за държавна такса в размер на 1 090.30 лева. За вещо лице ищецът е направил разноски в размер на 250.00 лева. Претендира юрисконсултско възнаграждение в размер на 450.00 лева. С оглед частичното уважаване на иска, разноските не могат да бъдат присъдени в пълен размер, а следва да се редуцират, като М.К. ще дължи заплащане на разноски за държавна такса в размер на 808.10 лева; за вещо лице – в размер на 201.88 лева. На основание чл.78 ал.8 от ГПК, във вр. с чл.37 от Закона за правната помощ и предвид фактическата и правна сложност на делото пред първата инстанция, както и доколкото чл.25 ал.1 от Наредбата за заплащането на правната помощ предвижда, че: „За защита по дела с определен материален интерес възнаграждението е от 100 до 360 лева“, с което се предоставя възможност на съда да прецени размера на възнаграждението, без да е обвързан от претендирания от страната такъв, настоящият състав намира, че на ищцовото дружество се следва заплащане на разноски в размер на 100.00 лева. Така, общият размер на дължимите разноски за исковото производство възлиза на 1 109.98 лева.

Воден от горното, съдът

РЕШИ:

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО по отношение на М. К. К. ЕГН *****, с адрес: *****по предявените от ***, с ЕИК **, със седалище и адрес на управление в *****, искове по реда на чл.422 ал.1 от ГПК, че М. К. К. дължи на *** сумата от **40 405.23 лева**, представляваща непогасена главница по договор №*** за банков кредит, сключен между страните, за която е била издадена заповед за изпълнение на парично задължение по чл.417 от ГПК по ч.гр.д.№729/2021г. по описа на РС-Дупница,

като исковете за признаване за установено съществуването на вземания по посочената заповед за изпълнение, произтичащи от договор №*** за банков кредит за следните суми: **3 891.05 лева** – непогасена възнаградителна лихва (лихва по редовен дълг), начислена съгласно раздел II, т.41-4.2 от договора, за периода от 10.08.2018г. до 05.02.2020г., **630.30 лева** – непогасено обезщетение за забава за просрочени плащания (наказателна лихва), начислено съгласно раздел II, т.10 от договора за периода от 10.08.2018г. до 05.02.2020г., включително, **404.05 лева** – законна лихва, начислена за периода от предсрочната изискуемост 06.02.2020г. до 12.03.2020г., включително, дължима на основание чл.86 ал.1 от ЗЗД, **695.87 лева** – законна лихва, начислена на основание чл.85 от ЗЗД, за периода от 13.03.2020г. до 13.05.2020г., включително, **3 748.71 лева** – законна лихва, начислена за периода от 14.05.2020г. до 12.04.2021г., включително, дължима на основание чл.86 ал.1 от ЗЗД, **212.16 лева** – дължима премия по застраховка „Спокойствие с Fihealt“ за месеците, септември, октомври, ноември, декември 2018г. и и януари и февруари 2019г., дължима на основание т.14, раздел IV от договора за кредит и **48.00 лева** – разноски за връчване на покани, **ОТХВЪРЛЯ** като неоснователни.

ОСЪЖДА М. К. К. ЕГН *****, с адрес: *****да заплати на ***, с ЕИК **, със седалище и адрес на управление в *****, следните суми: **858.10 лева** (осемстотин петдесет и осем лева и десет стотинки), представляваща дължими разноски за производството по ч.гр.д.№729/2021г. по описа на РС-Дупница, в това число: 808.10 лева за държавна такса и 50.00 лева за възнаграждение за юрисконсулт, както и **1 109.98 лева** (хиляда сто и девет лева и деветдесет и осем стотинки), представляваща дължими разноски за исковото производство.

Решението може да се обжалва с въззивна жалба пред Апелативен съд-София в 2-седмичен срок от датата на връчването на препис.

Съдия при Окръжен съд – Кюстендил: _____